

# БАЗОВИ ЕЗИКОВИ КОНСТРУКЦИИ

ЛЕКЦИОНЕН КУРС “ПРОГРАМИРАНЕ НА JAVA”



# СТРУКТУРА НА ЛЕКЦИЯТА

- Императивно програмиране
- Многокомпонентни програми
- Базови елементи на Java програми
- APIs

# ВЪВЕЖДАЩ ПРИМЕР

1 Какво прави програмата?

Преобразуване на температура

2 Каква е програмата?

Императивна програма

3 Какъв резултат?

```
class Temperature {  
    // Convert temperature  
    // from Fahrenheit to Centigrade (Celsius)  
  
    public static void main (String[] args) {  
        double tempFahr; // Fahrenheit  
        double tempCels; // Celsius  
  
        System.out.print("Temperature (deg F): ");  
        tempFahr = Keyboard.readDouble();  
  
        tempCels = (5.0 * (tempFahr - 32.0)) / 9.0;  
  
        System.out.print(tempFahr);  
        System.out.print(" deg F is ");  
        System.out.print(tempCels);  
        System.out.println(" deg C");  
    }  
}
```

```
% javac Temperature.java  
% java Temperature
```

```
Temperature (deg F): 10  
10 deg F is -12.222222222222221 deg C
```

# ИМПЕРАТИВНО ПРОГРАМИРАНЕ

- **Алгоритъм:**

- Подход за изчисляване на търсене стойности от дадени такива, . . . който използва постъпково изпълнение на елементарни обработващи операции

- **Императивна програма:**

- Алгоритми, описани посредством обръщания (достъп) към стойности на променливи
- Промяна и четене на стойности

```
tempCels = (5.0 * (tempFahr - 32.0)) / 9.0;
```

**Императивно програмиране е ориентирано  
към описание на алгоритми**



# ИМПЕРАТИВНА ПРОГРАМА НА JAVA

## 1 Основни части на програмата?

```
class Temperature {  
    public static void main (...) {  
        double tempCels;  
        double tempFahr;  
        ...  
  
        tempFahr = Keyboard.readDouble();  
  
        tempCels = (5.0 * tempFahr ...);  
  
        System.out.print(tempCels);  
    }  
}
```

Входни стойности във входни променливи

Алгоритъм

Изходни стойности в изходни променливи

# ИМПЕРАТИВНО ПРОГРАМИРАНЕ: ДЕТАЙЛИ (1)

- Базови концепции:
  - **Променлива:** притежава стойност, която се променя посредством оператори
  - **Оператор:** Служи за достъп до стойностите на променливите (четене и промяна на стойностите)
- Базов метод за структуриране на императивното програмиране:
  - **Процедури (функции, методи):** Частични алгоритми, представени като с оператори на езика

# ИМПЕРАТИВНО ПРОГРАМИРАНЕ: ДЕТАЙЛИ (2)

- Данни (променливи) и обработващи алгоритми (процедура, функция, метод) са разделени структури в императивното програмиране
- За сравнение с обектно-ориентираното:
  - Клас = единство от данни и обработващи алгоритми

→ Java: обектно-оринетиран език за програмиране  
→ Обаче: императивното програмиране е възможно и в Java

# ПРИМЕР ЗА JAVA-ПРОГРАМА

1

От колко компонента се състои програмата?

3

```
class Temperature {  
    // Convert temperature  
    // from Fahrenheit to Centigrade (Celsius)  
  
    public static void main (String[] args) {  
        double tempFahr; // Fahrenheit  
        double tempCels; // Celsius  
  
        System.out.print("Temperature (deg F): ");  
        tempFahr = Keyboard.readDouble();  
  
        tempCels = (5.0 * (tempFahr - 32.0)) / 9.0;  
  
        System.out.print(tempFahr);  
        System.out.print(" deg F is ");  
        System.out.print(tempCels);  
        System.out.println(" deg C");  
    }  
}
```



# КОМПОНЕНТИ НА ПРОГРАМАТА

1 Защо е възможно?

Разделено компилиране

```
class Temperature {  
    ...  
}
```

File: Temperature.java

```
class Keyboard {  
    ...  
}
```

File: Keyboard.java

Дефинирани от потребителя класове

```
class System {  
    ...  
}
```

Java API  
(application programming interface)  
= стандартна библиотека

# ИНТЕРФЕЙСИ МЕЖДУ КОМПОНЕНТИТЕ

```
class Temperature {  
  
    public static void main (String [] args) {  
        ...  
        tempFahr = Keyboard.readDouble();  
  
        System.out.print(" deg F is ");  
        ...  
    }  
}
```

File: Temperature.java

Java API (=стандартна библиотека)

```
class System {  
    ...  
    public....out;  
}
```

```
class Keyboard {  
    ...  
    public readDouble (...)  
    ...  
}
```

File: Keyboard.java

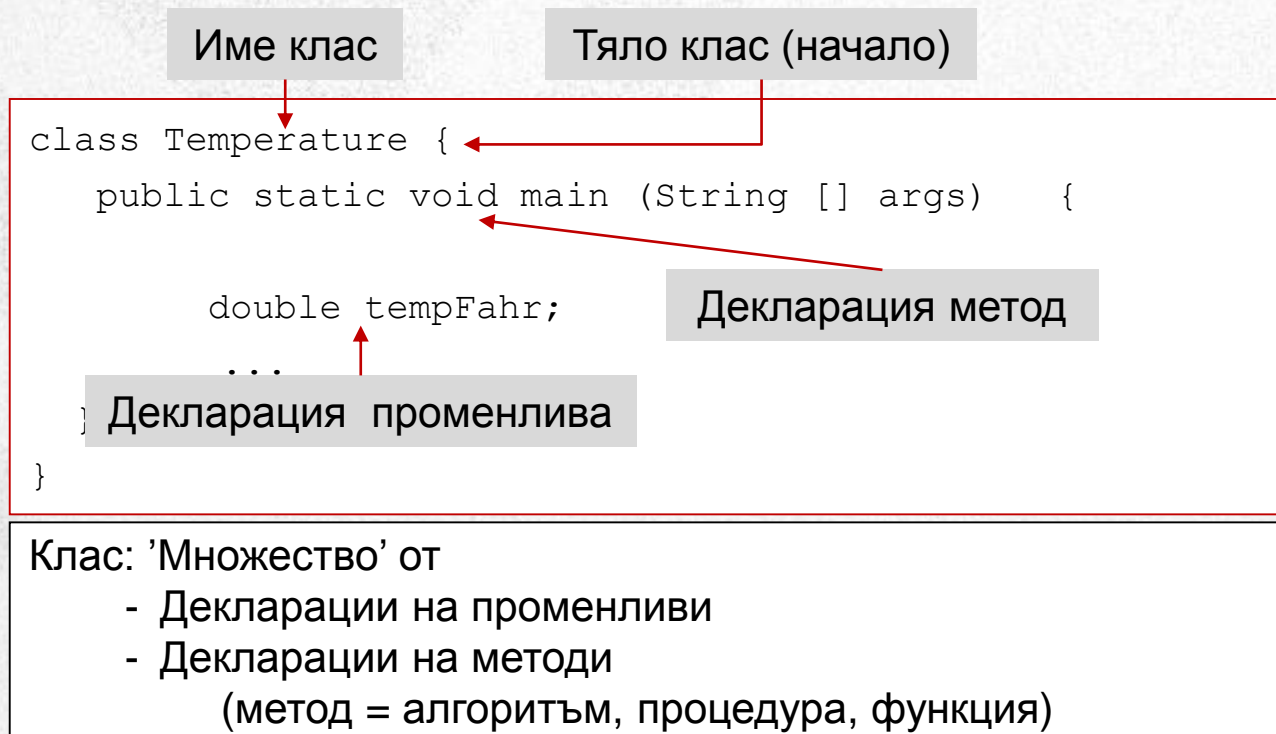
Потребителски класове

# JAVA ПРОГРАМИ

- Принципно два вида Java програми:
  - Приложения
  - Аплети
- Могат да съдържат повече от един клас
- При приложенията точно един клас трябва да съдържа дефиниция на метод с име **main**
  - Активира се когато започне изпълнението на приложението

# СТРУКТУРА НА JAVA-ПРОГРАМИ

Клас = базов компонент



**За общата програма: един метод `main()` → там започва обработката !**



# ОСНОВНИ АСПЕКТИ НА КЛАСОВЕТЕ

- Всеки клас дефинира множество от стойности
  - Наричат се обекти от този клас
- Декларираме променливи, които ще съдържат обектите
  - Както при простите типове
    - Напр. C u,v,w
  - Ако C и D са два различни класа техните обекти са от различни типове
- Обектите се различават също така и от простите типове

# СЪЗДАВАНЕ НА ОБЕКТИ

- Когато е декларирана една променлива от тип клас, това създава един празен контейнер
  - Актуален обект може да се създаде посредством оператора `new`
    - Напр. `u = new C (аргументи);`
  - Операторът:
    - Създава нов обект
    - Извиква един метод на класа (конструктор) за инициализация на новия обект

# ИЗПОЛЗВАНЕ НА МЕТОДИ

- Методите на обектите обикновено се използват (извикват) посредством dot-нотация
  - Напр.  
u.metod (...)
  - Наричат се методи на инстанции (instance methods)
- Някои методи могат да се извикват и посредством обикновения синтаксис
- Съществуват също така и методи на класове (class methods)



# ПРОСТИ ВХОДНО-ИЗХОДНИ ОПЕРАТОРИ

- Output

- Процес на показване на данни
- Печат или дисплей
- В Java най-проста възможност:
  - `System.out.print()`
  - `System.out.println()`
- Показват символи върху екрана
  - Наричан `stdout` (standard output stream) или конзола (console)

- Input

- Не толкова прост като изхода
- За опростяване съществува клас 'Keyboard'
- `Keyboard.readInt()` - Чете цели числа



# КЛАС KEYBOARD: ЕДНА АБСТРАКЦИЯ

```
class Keyboard {  
  
    public static int readInt () ;  
  
    public static char readChar () ;  
  
    public static double readDouble () ;  
  
    public static String readString () ;  
  
    public static boolean eof () ;  
  
}
```

**Множество от полезни функции за въвеждане на цели числа, символи, реални числа, символни низове от входното устройство (клавиатура)**

# ДЕКЛАРАЦИИ НА ПРОМЕНЛИВИ

1 Какво съдържа една декларация?

```
double    tempFahr;
```

тип

променлива

2 Какво определя една декларация?

1. Област на стойностите на променливите
2. Определяне обема на паметта спрямо типа  
напр. double: 8 байта
3. Позволени операции

3 Стандартни типове?

Java-EBNF: 'стандартни типове'

boolean, char, byte, short, int, long, float, double

# ПРОМЕНЛИВИ

- Съществен елемент в програмирането
  - Контейнер за стойности
  - Декларацията създава този контейнер
  - От това следва, че всяка променлива трябва да бъде декларирана
  - Веднага след декларацията една променлива не съдържа нищо
  - Стойности се записват (и променят) посредством оператор за присвояване
  - Една променлива съдържа винаги само една стойност



# ПРОМЕНЛИВИ

- Повече променливи могат да се декларират заедно
- Всяка декларация дава типа на променливата
- Не всяко име е допустимо за променливите
  - Освен букви и цифри са допустими също така “\_” и “\$”
  - Чувствителност към малки и големи букви
- Имената на ключовите думи са резервирани
  - Коректните имена на променливи се наричат идентификатори (identifiers)
  - Използват се на различни места в Java програмите
- Понякога е полезно да имаме променливи, които никога не променят стойностите си
  - Удобни за документиране на програмите
  - Декларираме ги посредством final
  - Напр. final double PI = 3.14159



# ТИПОВЕ ДАННИ

- Един от най-съществените елементи – и понякога объркваш
- Съществуват идентични с математическите, които имат обаче друго представяне
- Java предлага едно разнообразие от типове данни
- Всеки тип има:
  - Име
  - Множество от стойности (литерали)
- Два основни вида:
  - Прости
  - Обекти

# ПРОСТИ ТИПОВЕ ДАННИ

- Простите типове данни, които се използват основно в Java:
  - `int`
    - Операции – (+, -, \*, /, %)
    - (!) При деление резултатът също е `int`
    - Остатък при целочислено деление посредством %
  - `double`
    - Представят реални числа
      - Е-нотация допустима
      - Напр. – 3.14159, -16.3e+002
    - Операции – (+, -, \*, /)
  - `boolean`
  - `char`

# КОМЕНТАРИ

1 Как задаваме коментари?

2 Каква е разликата?

```
class Temperature {  
    // Convert temperature  
    // from ...  
  
    double tempFahr; // Fahrenheit  
  
    int /* only here */ temp;
```

# ПРОСТИ ОПЕРАТОРИ

## 1 Прости оператори?

```
tempFahr = Keyboard.readDouble();
```

присвояване

```
tempCels = (5.0 - Keyboard.readDouble() * 9.0) / 9.0;
```

Извикване на метод

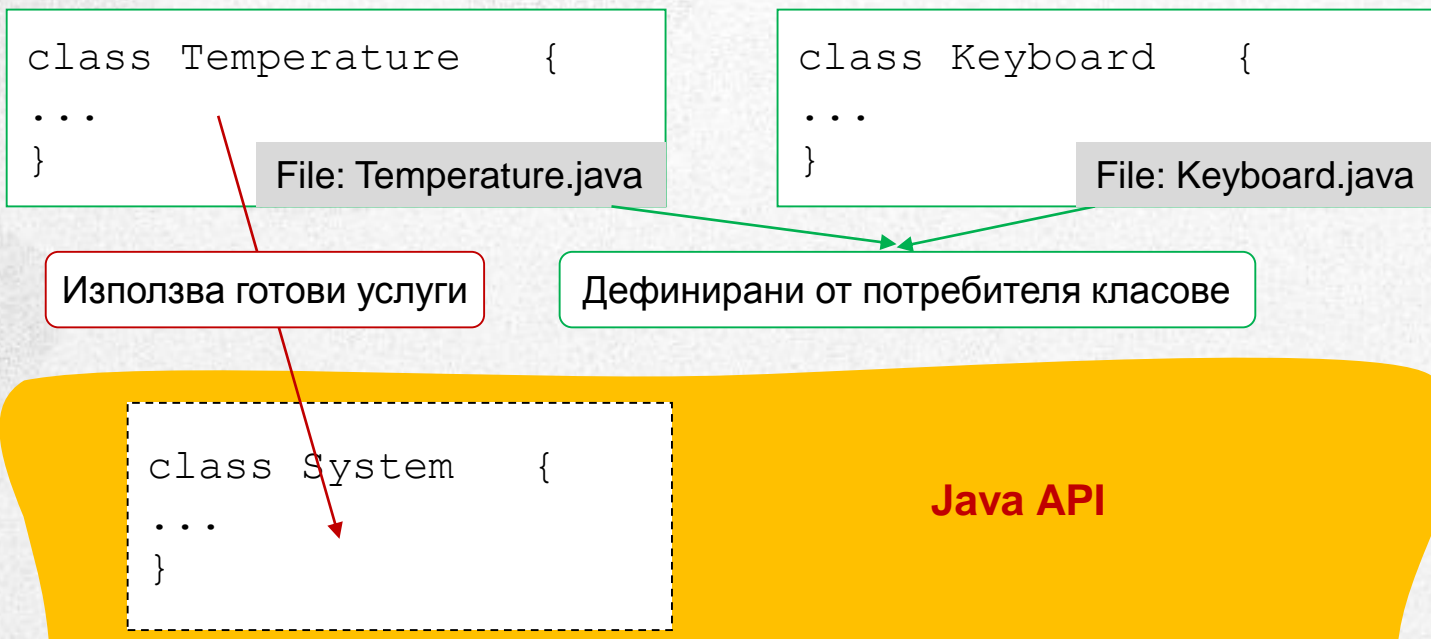
```
System.out.print(tempFahr);
```



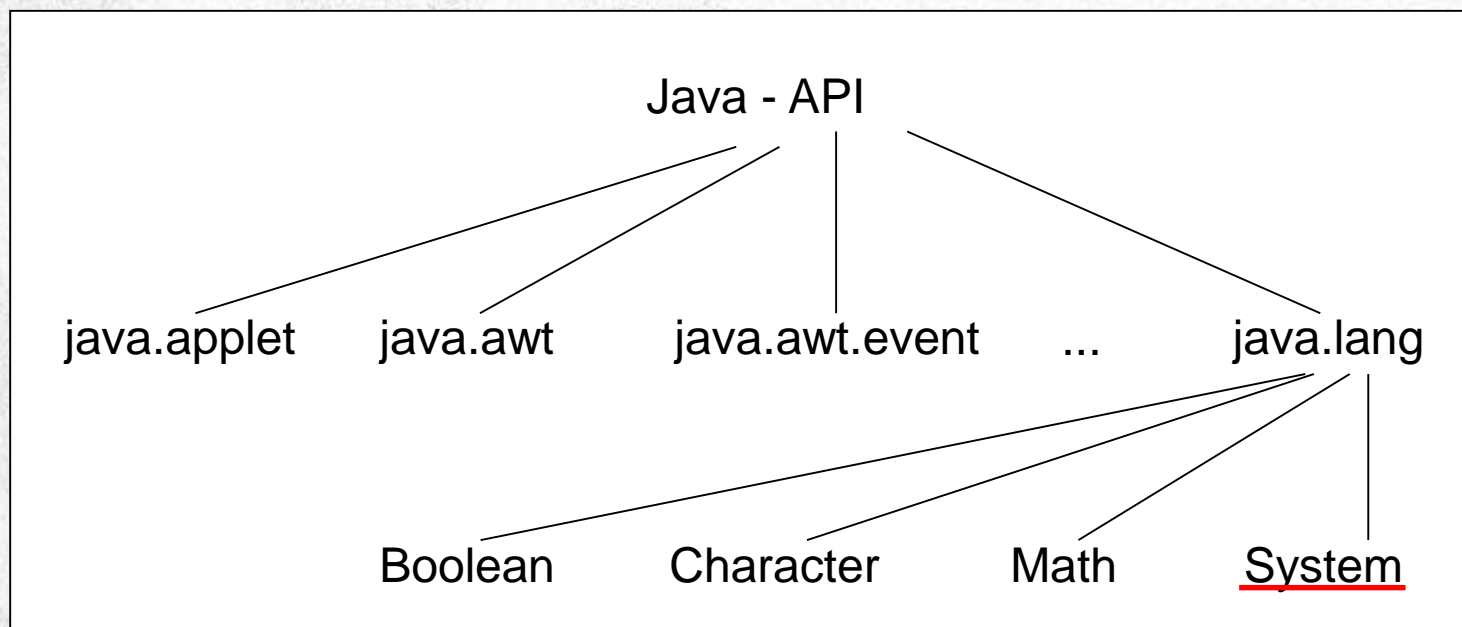
# API: APPLICATION PROGRAMMING INTERFACE

## 1 Какво е API?

- Множество от предварително дефинирани компоненти, принадлежащи към всяка система (компилятор) на Java
- Стандартна библиотека



# ОРГАНИЗАЦИЯ НА JAVA-API



Пакети

Класове

Пакети:  
Сбирка от класове

Класове:  
Софтуерни компоненти

Име на пакет (напр. java.awt.event) отразява Directory-Names:

→ /java/awt/event

проф. Станимир Стоянов

# Java™ 2 Platform Standard Edition 5.0 API Specification

This document is the API specification for the Java 2 Platform Standard Edition 5.0.

See:

Description

Java 2 Platform Packages	
<a href="#">java.applet</a>	Provides the classes necessary to create an applet and the classes an applet uses to communicate with its applet context.
<a href="#">java.awt</a>	Contains all of the classes for creating user interfaces and for painting graphics and images.
<a href="#">java.awt.color</a>	Provides classes for color spaces.
<a href="#">java.awt.datatransfer</a>	Provides interfaces and classes for transferring data between and within applications.
<a href="#">java.awt.dnd</a>	Drag and Drop is a direct manipulation gesture found in many Graphical User Interface systems that provides a mechanism to transfer information between two entities logically associated with presentation elements in the GUI.
<a href="#">java.awt.event</a>	Provides interfaces and classes for dealing with different types of events fired by AWT components.
<a href="#">java.awt.font</a>	Provides classes and interface relating to fonts.
<a href="#">java.awt.geom</a>	Provides the Java 2D classes for defining and performing operations on objects related to two-dimensional geometry.
<a href="#">java.awt.im</a>	Provides classes and interfaces for the input method framework.
<a href="#">java.awt.im.spi</a>	Provides interfaces that enable the development of input methods that can be used with any Java runtime environment.
<a href="#">java.awt.image</a>	Provides classes for creating and modifying images.
<a href="#">java.awt.image.renderable</a>	Provides classes and interfaces for producing rendering-independent images.
<a href="#">java.awt.print</a>	Provides classes and interfaces for a general printing API.
<a href="#">java.beans</a>	Contains classes related to developing <i>beans</i> -- components based on the JavaBeans™ architecture.
<a href="#">java.beans.beancontext</a>	Provides classes and interfaces relating to bean context.
<a href="#">java.io</a>	Provides for system input and output through data streams, serialization and the file system.
<a href="#">java.lang</a>	Provides classes that are fundamental to the design of the Java programming language.
<a href="#">java.lang.annotation</a>	Provides library support for the Java programming language annotation facility.
<a href="#">java.lang.instrument</a>	Provides services that allow Java programming language agents to instrument programs running on the JVM.
<a href="#">java.lang.management</a>	Provides the management interface for monitoring and management of the Java virtual machine as well as the operating system on which the Java virtual machine is running.

Документ: 14 страници, 166 пакета



БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО!

КРАЙ “БАЗОВИ ЕЗИКОВИ КОНСТРУКЦИИ”

